

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8090, Dep
0030 Oslo
E-post: postmottak@kd.dep.no

Oslo, 11.10.2023

HØRINGSSVAR FRA FAGSKOLENE I STUDIEFORBUNDSORDNINGEN TIL FORSLAG OM ENDRINGER I LOV OG FORSKRIFT OM HØYERE YRKESFAGLIG UTDANING - INSTITUSJONSAKKREDITERING

Kompetanseforbundet, på vegne av de fire studieforbundene under Kunnskapsdepartementet (KD), viser til høringsbrev og -notat vedrørende forslag til endringer i lov og forskrift om yrkesfaglig høyere utdanning (fagskoleloven).

Kompetanseforbundet representerer studieforbundsordningen i KD. Disse studieforbundene har alle fagskolene i studieforbundsordningen og over 10% av alle fagskolestudentene i Norge.

Kompetanseforbundet vil overordnet gi sin tilslutning til høringsnotatet, men vil videre i dette høringssvaret gi innspill til den videre behandlingen av lovendringene innenfor institusjonsakkreditering, NOKUTs tilsynsarbeid og saksbehandling, samt spørsmålet om studiepoeng og tilknytning til ECTS.

Institusjonsakkreditering

Kompetanseforbundet støtter innføring av institusjonsakkreditering. Det er vårt syn at denne ordningen er et naturlig neste steg i utviklingen av yrkesfaglig høyere utdanning, og en likestilling av mulighetsrommet på linje med øvrig høyere utdanning regulert gjennom UH-loven.

Kompetanseforbundet mener dette grepet vil bidra, når flere fagskoler har fått slik akkreditering, til å gi raskere oppretting av tilbud i takt med arbeidslivets behov. Dermed vil fagskolene ytterligere kunne ha enda bedre samsvar mellom tilbud og etterspørsel av relevant og fleksibel utdanning. Særlig innenfor arbeidslivets behov for formell kompetanseheving vil fagskolenes videreutdanningstilbud være en viktig del av vår evne til å møte omstillinger og nye krav.

Kompetanseforbundet vil også trekke frem at dette grepet vil også gi større forutsigbarhet og mulighet til planlegging og innovasjon på viktige fagområder.

Krav om høy kvalitet og videre kvalitetsutvikling blir sentralt

Kompetanseforbundet vil understreke viktigheten av å opprettholde og styrke kvalitetsarbeidet i fagskolesektoren. Det har vært mye god og positiv utvikling innenfor yrkesfaglig høyere utdanning de senere årene, men dette er fortsatt en del av utdanningssystemet som må utvikles videre. Akkreditering,

systematisk utviklingsarbeid og gode forutsigbare finansieringsmuligheter blir derfor sentralt for hvordan man helhetlig skal lykkes med å utvikle fagskolene. En styrking av kapasiteten for akkrediterings- og tilsynsarbeidet i NOKUT blir derfor et viktig element i det videre arbeidet.

Kompetanseforbundet anbefaler at man i lys av dette utarbeider krav og vilkår til institusjonsakkreditering som er tettest mulig opp mot regelverket for høyere akademiske utdanningsinstitusjoner der det er relevant, samtidig som man ivaretar fagskolenes egenart.

Det er Kompetanseforbundet sitt syn at et minimum for institusjonsakkreditering er at den enkelte fagskole allerede har fått godkjent minst en fagområdeakkreditering.

Krav til allerede eksisterende fagområdeakkreditering reflekterer kvalitetsarbeidet som allerede er utviklet ved den aktuelle fagskolen. Fagskoler som har en fagområdeakkreditering har i tillegg til et godkjent kvalitetssystem også en prosess for revidering, utvikling og nedleggelse av studier. Denne prosessen erstatter NOKUT sitt akkrediteringsarbeid, og fagskolene er forpliktet til å ha en god kvalitetskultur og prosesser som sikrer at fagskolene planlegger, utvikler, kontrollerer og reviderer sitt kvalitetsarbeid løpende, inkludert revidering, utvikling og eventuell nedleggelse av studier. Dette er et godt grunnlag for fagskolens neste skritt der de gjennom en institusjonsakkreditering også vil kunne utvikle studier innenfor nye fagområder.

Kompetanseforbundet mener at kravene til en institusjonsakkreditering også må innebære krav til fagmiljøet og fagområdene man kan tilby. Overgangen fra å være en fagområdeakkreditert fagskole, til å være en institusjonsakkreditert fagskole innebærer blant annet at man kan opprette utdanninger innen nye fagområder. Det vil derfor være vesentlig å sikre fagskolens evne til å bygge opp et fagmiljø med rett kompetanse for det nye fagområdet. Kriterier innen dette området kan omfatte krav til fast ansettelse eller faste tilknyttede fagressurser som tilsvarer dette, krav om fagmiljøets størrelse eller antall tilknyttede fagpersoner, samt etablerte kompetansekrav og rutiner for kompetanseutvikling. Det bør være en tydelig sammenheng mellom fagmiljøets kompetanseprofil og utdanningenes kunnskapsgrunnlag.

Skulle departementet vurdere, mot vår anbefaling, at det bør stilles krav til flere fagområdegodkjenninger og samtidig ønsker å se på hvordan man kan balansere dette opp mot akkrediteringskapasitet i NOKUT, så følger vedlagt vår henvendelse til NOKUT sendt tidligere i år, hvor vi la frem forslag til forenkling av fagområdeakkrediteringer for fagskoler med eksisterende fagområdeakkreditering.

Kriterier for kobling og relevans mot arbeidslivets behov

Fagskolene er arbeidslivets skole, og kontakten med arbeidslivet er sentralt i utviklingen av både institusjonen og det enkelte studietilbud. Kompetanseforbundet vil derfor anbefale at det opprettes kriterier knyttet til samarbeidsavtaler med arbeidslivet, hvordan arbeidslivet involveres i faglig utvikling og fagskolens tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk. Det bør være rutiner for å sikre at utdanningstilbudet er relevant i forhold til behovene i arbeidslivet, og for at studentene møter arbeidslivet gjennom utdanningen.

Det har gjennom de siste årene blitt tilført midler til fagskolesektoren gjennom fullfinansierte studieplasser, utviklingsmidler, bransjeprogrammer samt desentraliserte og fleksible utdanningstilbud. Dette oppfattes positivt av sektoren, samtidig som potensialet er langt større. Det er imidlertid en utfordring at en stor del av midlene er søknadsbaserte og dermed uforutsigbare for den enkelte fagskole. En uforutsigbar finansieringsordning som tildeles fra år til år, gir fagskolene mindre mulighet til å øke bemanning på fast basis til områder som kvalitetsutvikling, studentoppfølging og andre administrative oppgaver, og øker andel midlertidig ansatte i fagmiljøet. Kompetanseforbundet mener at en forutsigbar finansieringsordning som sikrer fagskolene mulighet til flere faste ansettelser i sentrale stillinger, med fokus på kompetanseutvikling over tid, vil bidra sterkt til å øke kvaliteten i sektoren – og enklere kunne være en langsiktig og strategisk

partner for arbeidslivets kompetanseheving. Gjennom både fagområdeakkreditering og institusjonsakkreditering overføres noen av NOKUTs oppgaver, med tilhørende kostnader til den enkelte fagskole, og dette er noe institusjonen bør kompenseres for økonomisk.

NOKUTs tilsyn og saksbehandlingsregler

Kompetanseforbundet støtter endringene for NOKUTs tilsyn, pålegg om retting, bortfall av retten til å få behandlet søknad om akkreditering, og tilbaketrekking av akkreditering. Vi mener dette er i hovedsak en rydding i lovverket og en tydeliggjøring av det rettslige grunnlaget for de oppgaver som skal løses. Vi mener disse grepene og NOKUTs sanksjonsmuligheter bidrar til kvalitets- og utviklingsarbeidet for fagskolesektoren.

Studiepoeng og nødvendigheten av kobling mot ECTS

Kompetanseforbundet støtter at man samler reguleringen i egen paragraf i loven.

Kompetanseforbundet vil trekke frem at studiepoengene også må kobles mot Bologna-rammeverket og gi ECTS. Vi peker i denne sammenheng på arbeidet som gjøres i departementet knyttet til oppfølging av inntaksregelverket til høyere utdanning. Utvalgsrapporten som i denne sammenheng var på høring trakk frem at generell studiekompetanse fortsatt skal gis når søker har gjennomført minst toårig fagskole eller ett års høyere utdanning. Kompetanseforbundet ga i denne høringsrunden klart uttrykk for at grensen for å gi studiekompetanse fra høyere yrkesfaglig utdanning må sidestilles med høyere akademisk utdanning (HAU) og endres fra 120 studiepoeng i HYU i dag til 60 studiepoeng for både HYU og HAU.

Vi vil påpeke at fagskoleutdanning er, som loven om yrkesfaglig høyere utdanning slår fast, utdanning på nivå over videregående skole og dermed rammet inn på samme nivå som høyere utdanning i Bologna-rammeverket (short cycle within the first cycle). I EUs kvalifikasjonsrammeverk (EQF) ligger høyere utdanning (first cycle) fra nivå 5. På samme måte som fagene på 1000-nivå i UH-sektoren bygger videre på inntaket av studenter fra videregående skole (nivå 4), så bygger også yrkesfaglig høyere utdanning (fagskolene) fra samme nivå. Selv om UH-sektoren leverer Bachelor-utdanninger som ligger på nivå 6, er det lite som faglig tilsier at emnene som leveres første året i UH-sektoren for disse utdanningsløpene har et læringsutbytte som ligger over nivå 5. Dette følger naturlig av den faglige utviklingen som studentene skal ha fra videregående som ligger på nivå 4. Siden Norge i sitt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) har lagt seg på samme utforming og innplasseringen som EQF, er det derfor gode faglige grunner til å sidestille det faglige utbyttet etter ett år på all høyere utdanning og ikke minst koble dette til ECTS i hele løpet over nivå 4.

Vi stiller oss selvsagt til rådighet for departementet i det videre arbeidet om ønskelig.

Med hilsen
Kompetanseforbundet

Kent Gudmundsen
Generalsekretær

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

NOKUT
Postboks 578
1327 Lysaker
E-post: postmottak@nokut.no

Oslo, 14.02.2023

INNSPILL VEDRØRENDE AKKREDITERINGSPROSESSER OG RAMMER FOR FAGSKOLESEKTOREN

Kompetanseforbundet viser til møte hos NOKUT den 2.februar 2023 vedrørende akkrediteringssituasjonen for fagskolesektoren.

Våre fire fagskoler hadde høsten 2022 registrert 2.834 aktive fagskolestudenter. Tre av fagskolene våre har fagområdeakkrediteringer og den fjerde har inne søknad på en fagområdeakkreditering. I tillegg har vi en rekke akkrediteringer innen enkelte fagtilbud.

Med bakgrunn i diskusjonen under møtet hos dere den 2.februar ønsker vi å fremme et skriftlig innspill til det videre arbeidet og rammene rundt akkrediteringsprosessene for fagskolesektoren, og vil nedenfor beskrive forslaget som ble muntlig løftet fra vår side under møtet.

FORENKLET SØKNADSPROSESS FOR NYE FAGOMRÅDEAKKREDITERINGER OG NYE STUDIETILBUD VED INSTITUSJONER MED FAGOMRÅDEAKKREDITERING PÅ ANNET FAGOMRÅDE

Vi vil trekke frem dagens ordning hvor studietilbud gjennomgår en forenklet søknadsprosess når fagområdeakkrediteringer foreligger. Denne forenklete søknadsprosessen er forståelig all den tid man allerede har både de administrative og kvalitetssikrede systemene godkjent og på plass, og den sakkyndige komiteen og de faglige ansatte på plass. Institusjoner som allerede har en fagområdeakkreditering har derfor vært igjennom en prosess som gjør at den helhetlige tenkningen rundt kvalitetssikring, rutiner, systemer og faglig tilnærming er en sentral del av fagskolens daglige drift.

Kompetanseforbundet vil derfor påpeke at man med denne bakgrunnen kan se for seg noen forenklete prosesser når nye tilbud og i neste omgang fagområder skal akkrediteres. Når nye tilbud utenfor fagområdeakkrediteringen skal på plass vil fagskoler med etablerte systemer enklere kunne rekruttere nødvendig fagkompetanse og videre sette sammen habile sakkyndige komiteer hvor studieplaner kvalitetssikres som vanlig. Systemene for kvalitetssikring og -kontroll er allerede godkjent og mye er derfor likt utover de nye faglige spørsmålene, som vil kunne kvalitetssikres eksternt av de nye sakkyndige. Dette vil kunne dokumenteres, rapporteres og etterprøves av NOKUT ved kontroll. Ved søknad om nytt tilbud innenfor disse forutsetningene vil selve akkrediteringsprosessen dermed være en mer forenklet kontroll av innsendt dokumentasjon er i tråd med satte krav og retningslinjer fra NOKUT.

Når disse nye fagtilbudene er gjennomført ett år, vil man kunne benytte samme forenklete prosess for å søke akkreditering av ny fagområdeakkreditering. Da i tråd med NOKUT sine utarbeidede retningslinjer for

forenklet søknadsprosess ved fagområdeakkreditering og hvor f.eks sakkyndig komité er bredere sammensatt med bakgrunn i fagområdet som det søkes innenfor. Dette vil selvsagt medføre mye arbeid for fagskolene som ønsker å søke gjennom forenklet prosess, men vil på den andre siden være et viktig bidrag i utvikling av nye tilbud for den berørte fagskole.

Kompetanseforbundet vil også trekke frem at denne tilnærmingen bidrar til å frigjøre arbeidskapasitet hos NOKUT til å følge opp fagskoler som mangler fagområdeakkrediteringer. Dette vil i neste steg være en ordning som øker omfanget av fagskoler med flere fagområdeakkrediteringer, og dette igjen vil danne grunnlaget for regjeringens og sektorens ønsker om å få på plass et system for institusjonsakkrediteringer.

Vi håper NOKUT ser nærmere på dette forslaget og stiller oss selvsagt til disposisjon om det er behov for ytterligere detaljering og utdyping av forslaget.

Lykke til med viktig arbeid for fagskolesektoren.

Med hilsen
Kompetanseforbundet

Kent Gudmundsen
Generalsekretær

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.